

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

УЧЕБЕН ПЛАН

Утвърждавам: .....

Приет на Академически съвет с протокол
№ .....5..... / 23.02.2022 г.

Професионално направление: 3.8. Икономика

Докторска програма: Приложна иконометрия и икономическо моделиране

Образователна и научна степен “ДОКТОР”

Форма на обучение: Р, редовна / З, задочна / С, самостоятелна подготовка

Продължителност на обучението (години): Р, 3 години / З, 4 години/ С, 3 години

Квалификационна характеристика

I. Анотация на програмата: насоченост, цели и задачи

Докторската програма „Приложна иконометрия и икономическо моделиране“ е насочена към развитие на изследователския и преподавателския потенциал на докторантите. Обучението се придържа към традициите и най-новите постижения в областта на статистическата наука, иконометрията и икономическото моделиране. Програмата подготвя висококвалифицирани изследователи със солидна теоретична и практическа подготовка за осъществяване както на анализаторски, така и на ръководни функции. Подготовката съчетава съвременните развития в посочените области с приложенията на ИКТ и изкуствения интелект и установените в ЕС добри практики относно вземане на решения в академичната сфера, бизнеса, финансовия сектор, държавното управление и публичната администрация, а също и в неправителствения сектор. Учебният план е с подчертан интердисциплинарен характер, включващ от една страна икономически дисциплини, а от друга – дисциплини, свързани с математическото моделиране, статистиката и иконометрията (в т.ч. и с помощта на съвременни софтуерни приложения и езици за програмиране), които попадат в обхвата на т.нар. STEM специалности. Интердисциплинарният характер на докторската програма съответства на нуждите на пазара на труда в България и ЕС от приложни специалисти и ръководители в академичната сфера, бизнеса, финансите и държавното управление със STEM подготовка.

Обучението може да се осъществява **на български или английски език** в съответствие с обявения конкурс за прием на докторанти. Когато докторант е зачислен за обучение на английски език, всички аспекти на учебната, научноизследователската и педагогическата дейност, включително самото зачисляване, се осъществяват на английски език. Не се позволява промяна за срока на езика на обучение.

Програмата е със срок на обучение до 3 години за редовно, до 4 години за задочно и до 3 години за кандидати, желаещи да се обучават в самостоятелна форма. Обучението се осъществява от катедра „Статистика и иконометрия“.

Основните цели на обучението в ОНС „доктор“ в катедра „Статистика и иконометрия“ в докторска програма „Приложна иконометрия и икономическо моделиране“ са:

- Изграждане на висококвалифицирани изследователи в областта на теоретичното и приложното статистическо, икономическо и иконометрично моделиране;
- Осигуряване на отлично подготвени преподаватели за целите на катедрата и факултета, като по този начин се гарантира както приемственост, така и развитие на качеството с оглед отговаряне на предизвикателствата на съвременното.

Задачите на докторската програма „Приложна иконометрия и икономическо моделиране“ са:

- Привличане на най-изявените и най-мотивирани студенти от български и чуждестранни университети и висши училища, притежаващи магистърска степен в областите, съответстващи на докторската програма;
- Осигуряване на обучение на докторантите, насочено към надграждане и развитие на методологичната и техническата им подготовка за осъществяване на изследователска дейност с високо качество;
- Осигуряване на текущо консултиране за изготвяне на самостоятелни и съвместни публикации с членове на катедрата и факултета, както и на разработвания дисертационен труд;
- Предоставяне на възможности за междуинституционален и международен обмен и мобилност на докторантите;
- Налагане на високи стандарти и изграждане на навици и стимули у докторантите за непрекъснато развитие и усъвършенстване на знанията и уменията им и след завършване на докторантурата.

А. Структура на учебния план

Докторската програма „Приложна иконометрия и икономическо моделиране“ на катедра „Статистика и иконометрия“ съчетава изграждането на систематизирано теоретично знание с изграждането на практически умения в широк спектър от области. Същевременно, тя осигурява и постигане на по-тясна специализация на всеки докторант в определени тематични области, в зависимост от индивидуалните интереси и изследователски приоритети. Основните принципи, които следва програмата, са индивидуален подход, гъвкавост, дълбочина и завършеност.

Обучението е съобразено както с индивидуалните потребности на докторантите, така и с изискванията, установени за кръга от изследователски области, попадащи в обхвата на програмата в международен план. В не по-малка степен са отразени и потребностите, произтичащи от характеристиките на бъдещите работни места на завършилите докторанти, в т.ч. академичната сфера, държавното управление и бизнеса.

Преминаването на пълния курс на докторантурата гарантира задълбочена теоретична подготовка и способност за извършване на адекватна научно-приложна дейност – както самостоятелно, така и в екип. То предоставя възможност за изграждане и на потенциал за частично и цялостно управление на проектни дейности в избраната област на знанието.

Учебният план е структуриран по начин, който спомага за постигането на заложените образователни и изследователски цели във възможно най-пълна степен, като същевременно позволява съществена гъвкавост в управлението на рисковете. Той е идентичен за всеки от допустимите езици на обучение (български и английски).

Индивидуалният учебен план на всеки докторант се изготвя и утвърждава на езика, на който се осъществява обучението на докторанта (български или английски).

Б. Формат на учебния план и организация на учебния процес

Учебната документация за провеждането на обучението в ОНС „доктор“ се подготвя в катедрата в съответствие с действащата нормативна база, уреждаща обучението.

Научните ръководители, ръководителят на докторската програма, ръководителят на катедрата и секретарят на катедрата следят за спазването на сроковете и изпълнението на задълженията на докторантите.

Действащата учебна документация се състои от:

- Индивидуален учебен план на докторанта за периода на докторантурата;
- Стандартизирана форма на протоколи, засягащи полагането на специализиран докторантски минимум и изпити, залегнали в учебния план;
- Стандартизирана форма на годишен отчет на докторантите, изготвян съгласно чл. 41 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“;
- Стандартизирана форма на тримесечен отчет за редовните докторанти, изготвян съгласно чл. 42 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Форматът на учебния план е модулен. Броят на модулите е пет. От първите четири модула следва да бъдат натрупани общо 180 кредита. Кредитите от модул „Други дейности“ не се отчитат при изпълнение на индивидуалните планове.

Описание на модулите:

1. Учебна дейност, която включва:

- Задължителните по Закона за висшето образование докторантски минимума по специалността и чужд език;
- Задължителни докторантски курсове по научното направление на докторантурата;
- Избираеми докторантски курсове, формиращи специфични изследователски умения и компетенции;
- Участие в университетски, национални и международни докторантски курсове и летни школи.

Всички курсове са едносеместриални и са кредитирани съобразно приетите в СУ „Св. Климент Охридски“ изисквания.

Докторската програма предвижда обявяване на курсове, предназначени само за докторанти, чието съдържание не дублира проведени вече четения в бакалавърска или магистърска степен. Преподаващите докторантски курсове оповестяват съдържанието им, условията за участие, както и начина на завършване по утвърдена учебна програма от Факултетния съвет.

2. Научноизследователска дейност, която включва:

- Работа по дисертацията.
- Публикации, участие в научни форуми и проектна дейност.

3. Педагогическа дейност – съгласно действащия Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ това може да се осъществи след успешно полагане на специализираните докторантски изпити. Педагогическата дейност е задължителна за докторантите в редовна форма на обучение и желателна за докторантите в задочна и самостоятелна форма на обучение.

4. Защита на дисертационен труд

5. Други дейности, свързани с изпълнение на административни и помощни дейности в катедрата и факултета при необходимост. Тези дейности не формират кредити за изпълнение на учебния план, но се отчитат при ежегодната атестация на докторантите.

II. Очаквани резултати

В резултат от успешното преминаване на докторантите през пълния курс на обучение, предлаган в докторската програма, се очаква те да получат следните знания, умения и компетенции:

- Задълбочено познаване на съвременните достижения на икономическата теория и емпирика в областта на микроикономиката, макроикономиката и финансите, както и съвременните достижения на иконометрията в областта на техниките за оценяване, анализа на времеви редове, анализа на пространствени и панелни данни и др. В допълнение, докторантите се очаква да получат тясно специализирана подготовка в областите на знание, засегнати в изготвяната от тях дисертация.
- Практическо владение на техниките и способите за емпиричен иконометричен анализ, формулиране на теоретично ниво и прилагане в софтуерна среда на икономически модели, добре развити умения за работа със специализиран математически, статистически и иконометричен софтуер, добре развити умения за качествена интерпретация на получените резултати и способност за самостоятелно изграждане на завършени изследователски материали и приложни аналитични продукти.
- Компетенции за ефективно използване на библиографска информация; компетенции за работа със специализирани източници на статистическа информация; компетенции за събиране, обработка, управление и анализ на данни; компетенции за ефективна комуникация на получените резултати и изготвените продукти; личностни компетенции за работа в изследователски и преподавателски екипи и управление на изследователски проекти.

III. Реализация на завършилите

Завършилите докторската програма „Приложна иконометрия и икономическо моделиране“ могат да се реализират успешно както в академични институции, така и в държавното управление, финансовия сектор, аналитични компании, консултантски бизнес и др. Професионалната реализация включва, но не се ограничава до следните професии съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите на Република България:

- Ръководители в бизнес услугите и административните дейности;
- Ръководители по продажби, маркетинг и развойна дейност;
- Ръководители в областта на информационните и комуникационните технологии;
- Ръководители в областта на професионалните услуги;
- Математици, актюери и статистици;
- Преподаватели във висши училища;
- Финансови специалисти;
- Разработчици на софтуер и софтуерни приложения и анализатори;
- Приложни специалисти по финанси и математика.

I. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

Задължителен минимум ECTS кредити – в зависимост от формата на обучение: 60 (P,3) и 50 (C)

ДОКТОРАНТСКИ МИНИМУМ – задължително 30 (P,3) ECTS кредита и 20 (C) ECTS кредита

Наименование на учебната дисциплина	Вид на докторския курс	Оценяване	ECTS кредити	Часове			Всичко задължителни занятия	Разпределение по години
				Лекции	Семинарни занятия	Извън аудиторна натовареност		
Докторантски минимум по специалността Изпитът се провежда по програма и конспект, предложени от научния ръководител и утвърдени от катедрата	Задължителен	изпит	20	не	не	600	600	Втора година за редовна и задочна форма
Докторантски минимум по западен език (не се полага от докторанти на самостоятелна подготовка)	Задължителен	изпит	10	не	не	300	300	Първа година

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДОКТОРАНТСКИ КУРСОВЕ ПО НАУЧНОТО НАПРАВЛЕНИЕ НА ДОКТОРАНТУРАТА (20 ECTS кредита)

Наименование на учебната дисциплина	Вид на докторския курс	Оценяване	ECTS кредити	Часове			Всичко задължителни занятия	Разпределение по години
				Лекции	Семинарни занятия	Извън аудиторна натовареност		
Микроикономическо моделиране (Microeconomic Modelling)	Задължителен	изпит	10	30	не	270	300	Първа година
Macroeconomic Modelling (Макроикономическо моделиране)	Задължителен	изпит	10	30	не	270	300	Първа година

**ИЗБИРАЕМИ ДОКТОРАНТСКИ КУРСОВЕ, ФОРМИРАЩИ СПЕЦИФИЧНИ ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНЦИИ
(минимум 10 ECTS кредита)**

Наименование на учебната дисциплина	Вид на докторския курс	Оценяване	ECTS кредити	Часове			Всичко задължителни занятия	Разпределение по години
				Лекции	Семинарни занятия	Извън аудиторна натовареност		
Иконометрия за напреднали (Advanced Econometrics)	Избираем	изпит	5	30	не	120	150	Текущо
Анализ на времеви редове (Time Series Analysis)	Избираем	изпит	5	30	не	120	150	Текущо
Анализ на пространствени и панелни данни (Cross-section and Panel Data Analysis)	Избираем	изпит	5	30	не	120	150	Текущо
Участие в докторантски курсове на университетско и междууниверситетско ниво	Избираем	изпит	5	30	не	120	150	Текущо

Забележка:

1. По предложение на научния ръководител и след утвърждаване от Катедрен съвет в индивидуалния план могат да се включат и други избираеми курсове освен изброените.
2. Признават се курсове, формиращи академични знания и компетенции; специфични изследователски знания и компетенции, както и курсове по научното направление и тематичната насоченост на докторантурата и организирани от:
  - 2.1. Други докторантски училища към Университета;
  - 2.2. Други университети, с които СУ „Св. Климент Охридски“ има договори за сътрудничество, вкл. докторантска мобилност.
3. Докторантите избират съвместно с научните си ръководители не по-малко от 2 от избираемите докторантски курсове и ги залагат в индивидуалните си планове.
4. Посещението и оценките от задължителните и избираемите докторантски курсове се удостоверяват с протокол, издаван от Деканата на Стопанския факултет. Протоколът се представя на инспектора, отговарящ за докторантите, в рамките на 10 работни дни след полагане на изпита.

II. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Задължителен минимум ECTS кредити – в зависимост от формата на обучение: 85 (P), 95 (З), 105 (С)

1. Работа по дисертацията – 40 (P) и 50 (З) и 60 (С)

Наименование на дейността	ECTS кредити	Отчет
Работа върху проекта за дисертационен труд, представен при зачисляване в самостоятелна форма на обучение	20	Първа година
Подготовка на дисертационния труд (разработване на структурата на дисертационния труд; проучване на литература по дисертационния труд; подготвителни и съпътстващи дейности по дисертационния труд – събиране и обработка на емпирични материали и др.; подготвяне на обособени части от дисертационния труд)	по 5 на година	Текущо
Представяне на резултатите от текущата изследователска работа на докторантски семинар на катедрата	по 5 на година	Текущо
Подготвен и представен предварителен вариант на дисертационен труд, завършен в основната му част	10	Последна година

2. Научноизследователска дейност – задължително според формата на обучение: 45 (P, З и С) ECTS кредита

ПУБЛИКАЦИИ, свързани с дисертацията, в т.ч.	Минимум 30 кредита от научни публикации	Отчет
- Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science издания)	45/n на публикация	Текущо
- Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science издания)	30/n на публикация	Текущо

- Публикувана глава от колективна монография	20/п на публикация	Текущо
- Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	15/п на публикация	Текущо
- Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	10/п на публикация	Текущо
Участия с доклади пред научни форуми в страната и чужбина	По 10/п на участие/доклад	Текущо
Участия с доклади в научни семинари на факултета и катедрата	по 5 на участие	Текущо
Участие в научни и научно-приложни университетски проекти	По 5 на участие	Текущо
Участие в научни и научно-приложни национални проекти	По 10 на участие	Текущо
Участие в научни и научно-приложни международни проекти	По 25 на участие	Текущо
Отличия от международни и национални научни конкурси (БНБ, БМА, СИБ и др.)	По 10 на отличие	Текущо

Забележка:

1. Кредитите, набрани от публикациите по дисертационния труд съответстват на броя точки, полагащ се съгласно националните минимални изисквания, установени в Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав.
2. Когато кредитите са набрани от повече от една публикация или повече от едно участие с доклад на научен форум, различните публикации/доклади трябва да представят различни резултати от дисертационния труд.
3. При публикации/участие с доклади в съавторство, кредитите се преизчисляват пропорционално на декларираното участие („п“ е броят на авторите на съответната публикация).

III. ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ

Задължително 10 ECTS кредита само за докторанти в редовна форма на обучение

Наименование на дейността	ECTS кредити	Разпределение по години
Възлагане на преподавателска дейност (до 45 часа за учебна година без заплащане)	до 5 за всеки 30 часа упражнения	След полагане на задължителните докторантски изпити
Изготвяне на рецензия на магистърска теза	1 кредит на рецензия	След полагане на задължителните докторантски изпити

Забележка 1: Педагогическата дейност е заложена на основание чл. 59, ал. 2 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. След полагане на изпитите от индивидуалния план на редовен докторант **МОЖЕ** да се възлага преподавателска дейност, като 45 часа на учебна година са без заплащане, а остатъкът от 45 до 120 часа на учебна година със заплащане.

Забележка 2: Семинарно занятие с хорариум 30 часа, проведено с една група, носи 5 кредита. Ако курсът включва повече часове, повече групи или и двете, броят на кредитите се увеличава пропорционално. Ако не съществува организационна възможност на докторант да бъде възложено реално водене на семинарни занятия, по преценка на научния ръководител му се възлага разработването на методически материали за семинарни занятия.

IV. ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД

Задължително 25 ECTS кредита

Наименование на дейността	ECTS кредити	Разпределение по години
Провеждане на предварително обсъждане на дисертационния труд в катедрата, последвано от решение на Факултетния съвет за откриване на процедура за публична защита	10	След откриване на процедура за публична защита
Публична защита	15	След успешна публична защита.

V. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Не се отчитат кредити за изпълнението на индивидуалния план

Изпълнението на дейностите се отчита при индивидуалната атестация на докторантите

<i>Наименование на дейността</i>	<i>Разпределение по години</i>
Участие в заседанията на катедрения съвет, на които се разглеждат въпроси, свързани с докторската степен	текущо
Възлагане на административна работа (участие като квестор в провеждане на кандидатстудентски, семестриални и държавни изпити и др.)	текущо
Участие в организиране и провеждане на семинари, срещи, конференции и други инициативи	текущо
Подпомагане работата с дипломанти (при необходимост)	след полагане на задължителните докторантски изпити
Възлагане на експертна дейност във връзка с работата на катедрата	след полагане на задължителните докторантски изпити

Забележка: *Допълнителните дейности са заложен на основание чл. 36, ал 1 и чл. 51, ал. 1 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ.*

Прилагането на системата за натрупване и трансфер на кредити в обучението по учебния план е съобразено с Наредба № 21/2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища, както следва: 60 кредита за учебна година.

*Настоящият учебен план осигурява задължителен минимум от **120** часа аудиторна и **5280** часа извън аудиторна натовареност, което се равнява на **180** ECTS кредита.*

На базата на този учебен план всеки докторант изготвя заедно с научния си ръководител индивидуален учебен план за целия срок на обучение не по-късно от три месеца след зачисляването, в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Ежегодно (а за редовните докторанти всяко тримесечие) се представя отчет и атестация за извършената работа по плана и, при необходимост, конкретизация на индивидуалния план, които се обсъждат и приемат на Катедрения съвет и се внасят за утвърждаване във Факултетния съвет (чл. 41 и чл. 42 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“). За всяка година от докторантурата докторантът трябва да набере минимум кредити, които се полагат за работа по дисертацията според индивидуалния план. При неизпълнение на това изискване, докторантът получава отрицателна атестация.

До защита на дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“ се допуска докторант, който успешно е положил изпитите, определени в индивидуалния учебен план, отчет е минималния брой кредити спрямо формата на обучение, отчислен е с право на защита, подготвил е дисертационен труд и отговаря на минималните национални изисквания.

Учебният план е приет с решение на Факултетния съвет на Стопанския факултет с протокол № 1/24.01.2022 г.

ДЕКАН:

доц. д-р Атанас Георгиев